

Emine- (Halide Edip Adivar'ın "Sinekli Bakkal" Romanı) **Kapalı**

Karakter Eşini erken yaşta kaybeden bir imamın kızı olan Emine, beyaz tenli, ince dudaklı, kara gözlü bir güzel bir karakteri canlandırır. Kendisi uyanık, titiz ve düzenli geliri olan bir babanın kızı olarak evliliğinden de aynı şeyleri bekler. Kocasının hep kendi sözünü dinleyeceğini veya ona hükmedebileceğini düşünür. Hayat istediği gibi gitmeyince yaşadıklarından pişmanlık duyan Emine hep bir telaş içine düşer. Eşini ve kızını yönetme isteğinden bu vasfının oldukça yoğun olduğu görülen Emine'nin insanları küçümseyen ve onlara karşı soğuk olan tavırları da kendisine pek iyi bir son hazırlamaz. Babası tarafından sevgisiz büyütülen Emine kızına da aynı sevgisizliği gösterince, kızı tarafından terk edilir. Eşinin türlü işlerine rağmen bir türlü barışmayan kinci karakter Emine, ömrünü beddualar ederek bitirir.

Aktiviteler Dönemin önemli imamlarından birinin kızı olan Emine genelde namaz kılar, dua eder. Evini temizler, evliliğin ilk yıllarında bakkal işlettir. Sonraları zamanla yaptığı aktivitelerden kendini soyutlar. Zira hayatı istediği yolda ilerlemeyince çareyi ortamı terk etmekte bulur. Baba evine geri döndüğünde konu komşu ile muhabbet eder, hayatı mahallede geçer.

Kişiler Genel olarak Emine, babası İmam Efendi ile iletişim halindedir. Eşi Tefvik ile olan diyalogları bir türlü mutlu sona bağlamaz. Kızı Rabia ise adeta kendisinden kaçmak istercesine uzaklaşır. Saray ve konak çevresinden zengin kadınlarla muhattap olmak isteyen Emine'nin samimi bir arkadaşı yoktur. Mahalledeki fakir insanlara çemkiren Emine, öldüğünde de yanında kimsesi olmaz.

ÖRNEK ANILAR

Pişman Emine baba evinden kaçarak evlendiği Tefvik ile bir zaman sonra evlendiğine pişman olur. "Pek çabuk babasının evini hasretle anmaya başladı." Zira Tefvik hayal ettiği gibi birisi değildir. "Sabahları yataktan kaldırmak için bacağından sürüklemek lazımdı. Hele yatak çarşaflarını sigara külüne bulayıp yatakta sigara içişi, Emine'yi zıvanadan çıkarıyordu. Yataktan kalktıktan sonra Emine'ye mütemediyen bir sırnaşması vardı ki, buna kadın hiç tahammül edemiyordu."

Telaşlı Eşinden ötürü geleceği ile hep kaygı taşımak zorunda hisseden Emine, bakkalın halinden, eşinin sorumsuzluktan dolayı telaşlıdır. "Emine'yi bunların hepsinden fazla gazaplandıran şey, belki kocasının kafasında "para" diye bir kıymet olmaması. Böyle giderse dileneceklerini kocasına söylerse, o, derhal, "geçmişlere rahmet" diye cuma akşamı geçen kör dilenci oluveriyor, şayet kadın ona babasını misal diye gösterirse, o, derhal çenesini içeri çekiyor, sesini aksileştiriyor, İmam'ın en talakatlı üslubuyla, muhayyel bir kadınla defin ilmühaberi pazarlığına girişiyordu.."

Kontrolcü Eşi istediği gibi davranmayınca son sözü söyleyip evin idaresini eline alan Emine bakkalı işletmeye geçer. "Çok geçmeden Emine'nin idaresinde, dükkân Mustafa Efendi'nin günlerinden fazla işlemeye başladı." Kendisi çalışırken Tefvik'i de yönetebileceğini düşünerek onu çırak eyler. "Onu şimdi sadece besleme, çırak gibi, sırf kendinin evde ve dükkânda yapamadığı işlerde kullanıyordu." Sonraları kızını da yönetebileceğini düşünen karakter, baba ortaya çıktıktan sonra kızından da hükmü geçer gider.

Küçümseyici Kocasının babası gibi olması ve çalışarak eve para getirmesini arzulayan Emine umduğunu bulamayınca her fırsatta Tefvik'i babasından çok aşağı görür. "Bunlardan biraz usanmıştı. Bilhassa babasıyla mukayese edince Tefvik'i çok aşağı görüyordu." Kendini yükseklerde gören Emine dükkâna paralı, zengin müşteri geldiğinde değişir ve Tefvik'i daha da aşağılar. "Çatkın yüzü derhal gülüyor, kısıc dudakları açılıyor, Tefvik'e mütemediyen emirler veriyor."

Soğuk/İtici Oldukça ciddi ve neşesiz bulunan Emine, eşine olduğu kadar çevresine de gaddar davranır. Eşinin esprili kişiliğini dahi kaldıramaz ve onu da sevgisizliği ile boşar. Soğukluğu yüzünden kızı dahi onunla yaşamak istemez. "Canına sokacak kadar sevimli, tatlı bulduğu babasıyla ilk mülakattan sonra, anası ona birdenbire çok sevimsiz gelmiş, içini kinle doldurmuştu." Mahallesindeki insanlar da kendisini samimiyetsiz, itici ve soğuk bulur. "Emine'den kadın hoşlanmazdı. Bu da İmam'ın suratsız, soğuk kızının meşrebine uymadığı için değil..."

Kinci Annesiz büyüyen Emine, çocukluk yıllarında nasıl kendi tenezzül etmeyip mahalle çocuklarıyla oyun oynamadı ise kızına da müsaade etmez. Baba baskısından kurtulmak için kaçtığı Tefvik'te aradığı nitelikleri bulamaz. Kendi kötülüğünü Tefvik'e yıkmak ister. İçten ona beslediği kin ile kocasını çırak gibi kullanmak ister. Bu nedenle kavga eder, ayrılırlar. Daha sonra ise Emine kızının kendini tercih etmeyip gitmesine gıcık olur ve kin duyguları daha da belirir ve konu komşu herkesin yanında Rabia ile Tefvik mevzusunu açar. İnsanları kendinden kaçırarak hale gelen Emine, her namazdan sonra ellerini açar, beddua eder. "Herhalde Rabia'ya olan hinci, Tefvik'e karşı güttüğü kinden daha şiddetliydi."

İnatçı /Zalim Emine kaçtıktan sonra babasının evine dönerken ona şart koyar. Eğer kendisini eve almazsa öleceğini söyler. Onun inadını bilen babası durumu kabullenir; “Kızımın inadını pekâlâ bilen ihtiyar, sabaha karşı Zehra Hanımı bulmuş, Tevfik’e yollamıştı. Derhal boşamasını teklif ediyordu.” Rabia kendisini terk ettikten sonra dükkâna gidip, Tevfik’i affetmek, barışmak yerine daha çok üzme adına ona kötü laflar söyler; “Sahanlıkta bir insan kasırgası hâsıl oldu. Mutfağın eve açılan aralık kapısı yıldırım gibi cüceye çarptı. Kısık bir kadın sesi, ‘Çanak yalayıcılar, köpek soyları...’ diye haykırıyordu.” Emine kendisi de bir anne sevgisi görmediği gibi kızına da bunu gösteremez. Oldukça zalim ve maddi çıkarla eş değeri baktıkları kıza gereken özeni babası gösterir. Herkesle kavga edip, inatlaşan Emine zalimce tavırları ile bilinir; “Eğer İmam vaktinde yetişmese, belki Emine onu dövecekti.”